

Kommunal- og regionaldepartementet
Pb 8112 Dep
0032 OSLO

(Referanse må oppgis)

Vår referanse: 08/02788-3
Arkivkode: 020
Saksbehandler: Jostein Selle
Deres referanse: 08/2419 ORN
Dato: 30.1.2009

Krav til kjønnsmessig balansert styresammensetning i kommunalt kontrollerte aksjeselskaper - høringsuttalelse

Vi viser til høringsbrev av 5. november 2008.

KS slutter seg til forslaget om at det skal innføres krav til kjønnsmessig balansert sammensetning av styret i kommunalt kontrollerte aksjeselskaper. Styret i KS Bedrift støtter synspunktene i høringsuttalelsen.

I det følgende er "kommuner" brukt som fellesbetegnelse på kommuner og fylkeskommuner der ikke annet fremgår.

Hvilke selskaper kravet bør gjelde for

Vi også enig i at kravet bør gjelde uavhengig av hvilken virksomhet selskapet driver. Det fremgår at forslaget er begrunnet i en verdibasert vurdering, og at det offentlige bør "gå foran med et godt eksempel når det gjelder kjønnsbalansen i styrene" for å realisere et formål som har mer allmenn gyldighet. Ønsket om kjønnsmessig balanse er ikke knyttet til arten og karakteren av virksomheten som drives i statsaksjeselskaper og allmennaksjeselskaper – som allerede er omfattet av et slikt krav – og bør heller ikke være det for kommunalt dominerte selskaper. Det er ikke offentlig virksomhets særlige karakter som har begrunnet innføringen av et slikt krav. I tillegg vil det i praksis kunne by på betydelige avgrensingsproblemer å reservere et slikt krav for selskaper som driver en bestemt type virksomhet.

Høringsinstansene er særlig bedt om å ta stilling til om kravet bare skal gjelde for aksjeselskaper som er heleid av kommuner, eller om det også bør gjelde selskaper hvor en eller flere kommuner eier minst to tredeler av aksjene.

KS mener at bare selskaper hvor en eller flere kommuner og/eller fylkeskommuner eier alle aksjene i selskapet bør være omfattet av kravet.

I høringsnotatet er det pekt på at bakgrunnen for at kravet bare gjelder for heleide statlige selskaper i dag (i tillegg til allmennaksjeselskaper) er at det ble ansett som lite hensiktsmessig at private eiere skulle ha ulike rammevilkår avhengig av om staten var medeier eller ikke. Det samme hensyn gjør seg i så fall også gjeldende i forhold til selskaper hvor det både er private og

kommunale eiere. Dersom dette er lite ønskelig for selskaper med en stor statlige eierandel, vil det også være det for selskaper med en stor kommunal eierandel.

Når det gjelder omgåelsesfaren vil den i prinsippet foreligge for statsaksjeselskaper, uten at det har fått avgjørende betydning for utforming av de gjeldende reglene. Det er neppe grunn til å legge større vekt på omgåelsesfaren for kommunalt eide selskaper.

Dersom man skulle vurdere å innføre krav til kjønnsbalanse i selskaper med stor kommunaleierandel ville det på denne bakgrunn være nærliggende å vurdere om kravet burde gjelde for selskaper med en stor *offentlig* eierandel – altså at man ser eventuelle kommunale, fylkeskommunale og statlige eierandeler samlet i forhold til om kravet bør gjelde.

KS antar at hensynet til at det offentlige bør gå foran med et godt eksempel vil være godt ivaretatt også om kravet bare gjelder de kommunalt heleide selskapene i tillegg til de som er heleid av staten. Vi ser på denne bakgrunn ikke tungtveiende grunner til at det skal gjelde andre regler der kommuner er majoritetseier sammenlignet med der staten er majoritetseier.

Håndhevings- og sanksjonssystemet

Gitt at et slikt krav innføres slutter KS seg også til at det bør knyttes til et system for håndheving og sanksjoner ved brudd på reglene. Det virker her naturlig å legge til grunn at det samme håndhevings- og sanksjonsregime som gjelder for statsaksjeselskaper og allmennaksjeselskaper gjøres gjeldende.

For at et håndhevings- og sanksjonssystem skal være effektivt forutsetter det at det er mulig å få en pålitelig oversikt over hvilke selskaper som er omfattet av kravet. Departementet har redegjort for utfordringene knyttet til dette, og foreslått et system som innebærer at Brønnøysundregistrene på grunnlag av aksjonærregisteret supplert med en manuell kontroll gjennomført av SSB kan gi tilnærmet sikker oversikt over hvilke selskaper som er omfattet av kravet. Det er i høringsnotatet pekt på at dette vil bety at de aller fleste selskaper vil bli fanget opp av en legalitetskontroll, samtidig som det er pekt på at det ikke innebærer en garanti for at alle selskaper som faller inn under kravet blir fanget opp.

KS har ikke grunnlag for å foreslå andre systemer som gi større sikkerhet, men mener at det heller ikke er påkrevet at systemet for oversikt er 100% vanntett for at et slikt krav kan innføres.

I praksis vil det aktuelle selskaps ledelse gjennom aksjeeierboken, jf. aksjeloven § 4-5 flg., ha oversikt over selskapets aksjonærer til enhver tid. Den betydning kravet til kjønnsmessig balanse vil ha for styresammensetningen, vil derfor måtte tas hensyn til når selskapets ledelse forbereder generalforsamling, derunder saker om valg av styremedlemmer.

Funksjonen til selskapets ledelse i denne sammenheng vil ikke være avhengig av om kravet til kjønnsmessig balanse står i kommuneloven eller aksjeloven.

Om kravet til kjønnsmessig balanse bør reguleres i kommuneloven eller aksjeloven

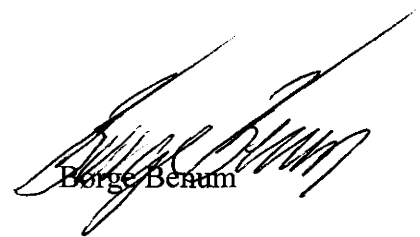
Så vidt vi kan se er dette spørsmålet ikke drøftet nærmere i høringsnotatet. Det slås ganske enkelt fast i høringsnotatet at "(s)like særlige regler kan tas inn i kommuneloven" (s. 26), og på

side 28 at "Reglene om krav til kjønnsbalanse skal plasseres i kommuneloven". KS savner en nærmere vurdering av dette. Vår oppfatning er at det vil være mest naturlig at kravene til styresammensetningen i aksjeselskaper fremgår av aksjeloven. At det tilsvarende kravet for statsaksjeselskaper står i aksjeloven taler også for dette.

KS har imidlertid ikke bastante synspunkter på dette, og ser det mest som et spørsmål om hva som av pedagogiske grunner er mest fordelaktig. Vi vil imidlertid peke på at dersom kravet til kjønnsbalanse også skulle gjelde for selskaper hvor kommuner eier minst to tredeler – og ikke bare de heleide - ville det trolig gi en bedre oversikt for de private aksjonærenes vedkommende om kravet sto i aksjeloven. Dersom kravet til kjønnsbalanse i styrene ikke bare skal gjelde selskaper med 100% kommunalt eierskap vil det i så fall etter vår oppfatning gi et ytterligere argument for å regulere forholdet i aksjeloven.

Olav Ulleren

Børge Berum